

Городня Наталія,
доктор історичних наук, професор
професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ngorodnia@knu.ua
ORCID ID: 0000-0001-8152-3927

ІНДІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКИЙ РЕГІОН У СТРАТЕГІЇ Й ПОЛІТИЦІ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЖ. БАЙДЕНА

Висвітлено місце Індійсько-Тихоокеанського регіону в стратегічних документах адміністрації Дж. Байдена, проаналізовано реалізацію нею регіональної стратегії з акцентом на розвитку двостороннього й багатостороннього співробітництва з договірними союзниками, виявлено наступність і відмінність у регіональній політиці порівняно з попередніми адміністраціями Д. Трампа і Б. Обами.

Це емпіричне дослідження, ґрунтоване на критичному аналізі історичних джерел із використанням методів контент-аналізу стратегічних і дипломатичних документів, порівняльного аналізу регіональної стратегії та політики США в Індійсько-Тихоокеанському регіоні за адміністрацій Дж. Байдена, Д. Трампа і Б. Обами.

З'ясовано, що адміністрація Байдена розробила інтегровану регіональну стратегію на основі концепції «інтегрованого стримування агресії» КНР, Росії та інших держав в рамках концепції «вільного і відкритого Індійсько-Тихоокеанського регіону», запропонованої адміністрацією Трампа. Вона акцентувала увагу на важливості зміцнення договірних союзів і розвитку багатосторонніх партнерств із союзниками. У процесі реалізації цієї стратегії США поглибили співпрацю з Японією і Австралією, вирішили нагальні проблеми у відносинах з Республікою Корея, відновили високий рівень співпраці з Філіппінами та підписали новий стратегічний документ про цілі альянсу з Таїландом. Адміністрація Байдена досягла найбільшого прогресу порівняно з попередніми у створенні й розвитку багатосторонніх партнерств за участю союзників. На продовження курсу адміністрацій Б. Обами вдалось інституалізувати тристороннє співробітництво США, Японії й Республіки Корея. Було започатковано тристоронні партнерства США, Великої Британії, Австралії (AUKUS) та США, Японії, Філіппін, а також чотиристороннє співробітництво США, Японії, Філіппін, Австралії. Продовжилися консультації в рамках Чотиристороннього безпекового діалогу (Quad), відновленого адміністрацією Трампа, які досягли рівня самітів. Також адміністрація Байдена запропонувала нові підходи до економічного співробітництва й допомоги розвитку через багатосторонні ініціативи, як-от Індійсько-Тихоокеанська економічна структура для процвітання і Партнерство з питань глобальної інфраструктури та інвестицій.

Ключові слова: адміністрація Дж. Байдена, багатосторонні партнерства, договірні союзи, зовнішня політика, зовнішньополітична стратегія, Індійсько-Тихоокеанський регіон, США.

Азійсько-Тихоокеанський регіон посідає важливе місце в політиці всіх американських урядів, оскільки США є тихоокеанською державою. З 2017 р. США офіційно використовують концепцію Індійсько-Тихоокеанського регіону (ІТР), який «простягається від тихоокеанського узбережжя США до Індійського океану»¹. Політичні цілі США в цьому регіоні традиційно поширюються на взаємопов'язані сфери – торговельно-економічну й політично-безпекову. Одним із найбільш важливих завдань з початку XXI ст. є підтримка регіонального міжнародного порядку, ґрунтованого на правилах.

Можна було очікувати, що за президентства Дж. Байдена США продовжать регіональну політику попередніх демократичних адміністрацій Б. Обами, у яких він був віцепрезидентом.

¹ Indo-Pacific Strategy of the United States (IPS). February 2022. Washington D.C., 2022. P. 4.

Проте суттєвий вплив на стратегію і політику США за адміністрації Дж. Байдена мало повномасштабне вторгнення РФ в Україну. В умовах російсько-української війни потенціал військових конфліктів у ІТР також зріс. Крім того, тісне співробітництво РФ з КНР і КНДР давало підстави віднести їх до одного табору, об'єднаного цілями змінити міжнародний порядок в інтересах їхніх «персоналізованих і репресивних типів автократій»².

Різні аспекти політики США у Східноазійському й Індійсько-Тихоокеанському регіонах регулярно висвітлювали в аналітичних доповідях експерти інформаційно-аналітичних центрів, передусім у США й інших державах Індійсько-Тихоокеанського регіону, з метою надання політичних рекомендацій. Серед них праці Т. Корбена, А. Тауншенда, С. Паттона (Corben T., 2021), Р. Круз де Кастро (Cruz De Castro R., 2022), К. Савой і Ш. Маккіона (Savoy C. M., 2022), М. Шина (Shin M., 2023), В. Ча, К. Джонстоуна, Е. Кім, М. Жечені (Cha V., 2023), К. Д. Сіміно-Ісаакс, К. Кітамури, М. Манина (Cimino-Isaacs C. D.). Багато років вивчає регіональні процеси у «великій Східній Азії», Азійсько-Тихоокеанському й Індійсько-Тихоокеанському регіонах і регіональну політику США Н. Городня (Городня Н., 2021; Городня Н., 2021; Городня Н., 2021).

Тоді як окремі напрями регіональної політики США в ІТР за адміністрації Дж. Байдена проаналізовані в численних доповідях, написаних переважно політологами в процесі розвитку подій, відсутні історичні праці узагальнюючого характеру, в яких на основі історичних джерел було б висвітлено регіональну стратегію і політику адміністрації Дж. Байдена в ІТР та здійснено її порівняльний аналіз із політикою попередніх адміністрацій.

Метою статті є висвітлення місця Індійсько-Тихоокеанського регіону в стратегічних документах адміністрації Дж. Байдена і аналіз реалізації нею регіональної стратегії з акцентом на розвитку двостороннього й багатостороннього співробітництва з договірними союзниками США, а також виявлення наступності та відмінностей цієї політики порівняно з попередніми адміністраціями Д. Трампа і Б. Обами.

Політика США реалізовується на основі стратегічних документів, які розробляє виконавча гілка влади. Ключовим стратегічним документом є Стратегія національної безпеки США, що є основою для інших стратегій у конкретних сферах. Адміністрація Дж. Байдена оприлюднила цей стратегічний документ лише в жовтні 2022 р. Це можна пояснити наростанням військової загрози РФ на кордонах з Україною у 2021 р. і повномасштабним вторгненням у лютому 2022 р., що потребувало переосмислення зовнішньополітичної стратегії США в нових міжнародних умовах. Проте вже в перші 100 днів адміністрації було оприлюднено Тимчасові рекомендації з питань національної безпеки³, а в лютому 2022 р. – Індійсько-Тихоокеанську стратегію⁴, що свідчило про важливість цього регіону для США. Наступного місяця було оприлюднено Спільний стратегічний план Держдепартаменту і Агенції з міжнародного розвитку на 2022–2026 фін. рр.⁵, у вересні 2022 р. (вперше) – Стратегію Тихоокеанського партнерства⁶. Лише після цього, в жовтні 2022 р., адміністрація оприлюднила Стратегію національної безпеки, а також Національну оборонну стратегію, включно з оглядом ядерної політики та ракетної оборони. Останнім стратегічним документом була Спільна регіональна стратегія для Східної Азії і Тихоокеанського регіону Бюро східноазійських і тихоокеанських справ Держдепартаменту й Азійського бюро Агенції з міжнародного розвитку (січень 2023 р.)⁷. Також адміністрація розробила й оприлюднила інтегровані стратегії щодо всіх країн (Integrated Country Strategies), що було зроблено вперше.

² National Security Strategy. October 2022. Washington D.C., 2022. P. 8–9.

³ Interim National Security Guidance. March 2021. Washington D.C., 2021. 23 p.

⁴ Indo-Pacific Strategy of the United States. Op. cit.

⁵ Joint Strategic Plan (JSP) FY 2022–2026. U.S. Department of State, U.S. Agency for International Development. March 2022. Washington D. C., 2022. 52 p.

⁶ Pacific Partnership Strategy of the United States. September 2022. Washington D.C., 2022. 16 p.

⁷ Joint Regional Strategy. East Asia and the Pacific. Department of State Bureau of East Asian and Pacific Affairs (EAP). *USAID Bureau for Asia (AA)*. January 6, 2023. Washington D.C., 2023. 47 p.

Адміністрація Дж. Байдена успадкувала концепцію «вільного і відкритого Індійсько-Тихоокеанського регіону», викладену в Стратегії національної безпеки першої адміністрації Д. Трампа (2017 р.)⁸ і розвинула її.

Згідно з Індійсько-Тихоокеанською стратегією (лютий 2022 р.), Сполучені Штати давно визнали цей регіон «життєво важливим для своєї безпеки і процвітання». Крім того що США були Індійсько-Тихоокеанською державою, у цьому регіоні проживало більше половини населення планети, було зосереджено майже дві третини світової економіки, розташовано сім найбільших у світі військових контингентів, базувалося більше американських військових, ніж у будь-якому іншому регіоні за межами держави; він підтримував понад 3 млн робочих місць американців і був джерелом майже 900 млрд дол. прямих іноземних інвестицій у США. Передбачалося, що в найближчі роки він забезпечуватиме дві третини світового економічного зростання, тож його вплив лише зростатиме, так само як і його важливість для Сполучених Штатів⁹. Зазначалося, що «життєво важливі інтереси» США й інтереси їхніх найближчих партнерів вимагали «вільного та відкритого Індійсько-Тихоокеанського регіону, де уряди можуть робити свій власний суверенний вибір відповідно до своїх зобов'язань, згідно з міжнародним правом, де моря, небо й інші спільні простори управляються на законних підставах». Це передбачало розбудову стійкості регіональних держав¹⁰.

У Стратегії національної безпеки зазначалося, що жоден інший регіон не матиме більшого значення для світу і для щоденного життя американців, ніж Індійсько-Тихоокеанський, який забезпечував значну частину світового економічного зростання і мав стати епіцентром геополітики ХХІ століття. Тож США були «життєво зацікавлені» в тому, він був «відкритим, взаємопов'язаним, процвітаючим, безпечним і стійким»¹¹. Стратегічна ситуація характеризувалась у цьому документі зростанням ризику конфлікту між великими державами; змаганням між демократіями і автократіями стосовно того, яка система управління може найкраще принести користь своїм народам і світу; посиленням конкуренції за розробку і впровадження фундаментальних технологій, які трансформують безпеку й економіку¹². Найважливішим стратегічним активом США визнавались їхні альянси та партнерства. Вони не лише стримували агресію, але й забезпечували платформу для взаємовигідної співпраці, яка зміцнювала міжнародний порядок. Особливе значення мав розвиток «сполучної тканини» (технологій, торгівлі, безпеки) між союзниками і партнерами США в ІТР і Європі, оскільки вони взаємно підсилювали один одного¹³.

Теза про союзи й партнерства США як їхню унікальну перевагу над противниками (adversaries) неодноразово повторювалася в усіх стратегічних документах. «Ми не можемо виконати цю роботу самотужки. Із цієї причини ми будемо зміцнювати і модернізувати наші альянси і партнерства по всьому світу... Вони є величезним джерелом сили й унікальною перевагою США...»¹⁴. «Ми створимо найсильнішу і найширшу коаліцію країн, які прагнуть співпрацювати одна з одною, і конкурують з тими державами, які пропонують більш похмуру бачення...»¹⁵.

Однією з «драматичних глобальних змін», що визначали стратегічний підхід США, був геополітичний виклик КНР, найбільшого конкурента й одночасно одного з найбільших торговельних партнерів США¹⁶. «Дедалі більш асертивна КНР, яка кидала виклик міжнародному порядку, заснованому на правилах», визнавалась однією з найбільш нагальних загроз для віль-

⁸ National Security Strategy of the United States of America. December 2017. Washington D.C., 2017. 55 p.

⁹ Indo-Pacific Strategy of the United States. Op. cit. P. 4.

¹⁰ Ibidem. P. 7–8.

¹¹ National Security Strategy. October 2022. Op. cit. P. 37–38.

¹² Ibidem. P. 7.

¹³ Ibidem. P. 11.

¹⁴ Interim National Security Guidance. Op. cit. P. 10.

¹⁵ National Security Strategy. October 2022. Op. cit. P. 7.

¹⁶ Ibidem. P. 12.

ного і відкритого регіону, що потребувало «формування стратегічного середовища» навколо неї¹⁷. Хоч виклик КНР був найбільш відчутним в ІТР, він мав глобальні виміри, тоді як РФ становила «безпосередню і поточну загрозу регіональному порядку безпеки в Європі», була «джерелом дезорганізації і нестабільності в глобальному масштабі», їй не вистачало всього спектра можливостей КНР¹⁸. США були «життєво зацікавлені у стримуванні агресії з боку КНР, Росії та інших держав»¹⁹.

Через нові можливості конкурентів і нові стратегії їхньої загрозової поведінки США не могли більше покладатися лише на звичайні збройні сили і ядерне стримування. Через це Стратегія національної оборони спиралася на «інтегроване стримування агресії» КНР, РФ та інших держав: поєднання сил і засобів для переконання потенційних супротивників у тому, що витрати від їхньої ворожої діяльності переважають їхні вигоди. «Інтегроване стримування» передбачало інтеграцію в різних сферах – військових (наземних, повітряних, морських, кібернетичних, космічних) і невійськових (економічних, технологічних та інформаційних); між регіонами й по всьому спектру конфліктів; в уряді США – від дипломатії, розвідки й економічних інструментів до допомоги у сфері безпеки і рішень щодо розміщення сил; із союзниками і партнерами – через інвестиції в розвиток сумісності, спільне планування, скоординовані дипломатичні й економічні підходи. «Інтегроване стримування агресії» вимагало від США і союзників більш ефективної координації, мережевої взаємодії та інновацій, щоб будь-який конкурент, який намагався досягти переваг в одній сфері, розумів, що йому можуть відповісти в багатьох інших. США не повинні були дозволити конкурентам, які перебували на межі збройного конфлікту, змінити статус-кво і завдати шкоди своїм життєво важливим інтересам²⁰.

Оцінки КНР у стратегічних документах адміністрацій Дж. Байдена і Д. Трампа (2017–2021 рр.) суттєво не відрізнялись. У Стратегії національної безпеки 2017 р. Китай характеризувався як один з основних конкурентів США і «ревізіоністська держава», що прагнула сформувати світ, несумісний з американськими цінностями й інтересами, та змінити міжнародний порядок на свою користь. Співробітництво КНР з РФ в умовах агресивної повномасштабної війни проти України підтверджувало цю тезу. У зв'язку із цим політика США стосовно КНР за адміністрації Байдена суттєво не змінилась, як і стан двосторонніх відносин. Проте у стратегічних документах уперше зазначалася потреба «стримувати агресію» КНР, для чого пропонувався інтегрований підхід.

Водночас зазначалося, що адміністрація вважала небезпечним розглядати світ лише через призму стратегічної конкуренції. У зв'язку з глобальними змінами вона розробляла нові домовленості для поглиблення економічної взаємодії з партнерами через Індійсько-Тихоокеанську економічну структуру процвітання (IPEF) і Партнерство з глобальних інвестицій та інфраструктури (PGII), планувала поглиблювати співпрацю з демократичними країнами та іншими державами-однодумцями – від Індійсько-Тихоокеанської четвірки (Quad) до Ради з торгівлі та технологій США – ЄС, від AUKUS до I2 – U2 (Індія, Ізраїль, ОАЕ, США)²¹.

Адміністрація вважала, що світ перебував «на переломному етапі» і 2020-ті рр. будуть вирішальним десятиліттям «у встановленні умов конкуренції США та КНР, управлінні гострою загрозою з боку Росії» та зусиль щодо подолання спільних викликів, зокрема зміни клімату, пандемій та економічних потрясінь. «Якщо ми не будемо діяти оперативно та креативно, наше вікно можливостей для формування майбутнього міжнародного порядку та вирішення спільних викликів закриється»²².

¹⁷ Joint Regional Strategy. East Asia and the Pacific. Op. cit. P. 4.

¹⁸ National Security Strategy. October 2022. Op. cit. P. 12.

¹⁹ Ibidem. P. 22.

²⁰ Ibidem. Op. cit. P. 22.

²¹ National Security Strategy. October 2022. Op. cit. P. 12.

²² Ibidem. P. 12–13.

Стратегія національної безпеки 2022 р. підтвердила «залізні» (iron-clad) зобов'язання США перед договірними союзниками в Індійсько-Тихоокеанському регіоні – Австралією, Японією, Республікою Корея, Філіппінами і Таїландом. Адміністрація планувала продовжити модернізацію цих альянсів²³.

Двосторонній альянс США і Японії за адміністрації Дж. Байдена залишався міцним. Тоді як договір 1960 р. не покривав території у Східно-Китайському морі, Стратегія національної безпеки 2022 р. вміщувала зобов'язання США захищати територію Японії, включно з о-вами Сенкаку. У травні 2022 р. Дж. Байден здійснив візит у Японію для участі в саміті Quad.

У відносинах з Республікою Кореєю адміністрація Дж. Байдена загалом урегулювала проблеми, які виникли за президентства Д. Трампа. Це стосувалося передусім питань торгівлі, поновлення угоди про фінансування американських військ в Республіці Кореї та її захисту від ядерної загрози КНДР. Коли у 2018–2019 рр. Д. Трамп вступив у прямі переговори з головою КНДР Кім Чен Ином, США припинили спільні військові навчання з Республікою Корея. Оскільки ці переговори завершилися безрезультатно, а ядерна загроза з боку КНДР не зменшилась, у Республіці Кореї зростає запит на власну ядерну зброю, проти чого виступали в США. У травні 2022 р. президент Дж. Байден здійснив візит у Сеул, щоб налагодити особисті стосунки з президентом Юн Сук Йолем (2022–2025 рр.). Дві сторони підтвердили зобов'язання посилити стримування Північної Кореї, а також розширити фокус двостороннього альянсу поза межі Корейського півострова, включно із загрозами міжнародному порядку, заснованому на правилах, у зв'язку із вторгненням РФ в Україну²⁴.

Під час візиту президента Юн Сук Йоля у Вашингтон у квітні 2023 р. лідери домовилися відповісти «швидко і рішуче» в разі ядерної атаки КНДР та застосувати всі сили альянсу, включно з ядерною зброєю США. Було оголошено про створення Ядерної консультативної групи на рівні помічників міністрів для управління зростаючими ядерними загрозами з боку Північної Кореї, планування спільних дій у разі надзвичайних ситуацій з ядерним компонентом і співпрацю у контексті «ядерного стримування» та «розширеного стримування» КНДР (Shin M., 2023).

Крім зміцнення двосторонніх альянсів, адміністрація Дж. Байдена досягла значного прогресу у формуванні тристороннього співробітництва США, Японії та Республіки Кореї, над чим працювали адміністрації Б. Обама. 18 серпня 2023 р. в Кемп-Девіді відбувся тристоронній саміт Дж. Байдена, Юн Сук Йоля та прем'єр-міністра Ф. Кішіди, який, за оцінками експертів, «відкрив нову еру» в співробітництві між трьома союзниками (Cha V., 2023). За результатами саміту були оприлюднені Заява про принципи і Спільна заява про тристороннє співробітництво, яке охоплювало широке коло питань, включно із щорічним комплексом тристоронніх військових навчань, плануванням на випадок надзвичайних ситуацій, протиракетною обороною, економічною безпекою, ланцюгами постачання, новими технологіями, допомогою розвитку і протидією дезінформації. Сторони домовилися про регулярні тристоронні щорічні саміти лідерів і зустрічі представників урядів, включно з міністрами закордонних справ, міністрами оборони, радниками з національної безпеки. Важливою була заява лідерів про «зобов'язання консультиватися» у відповідь на спільні загрози безпеці, чим вони вперше офіційно визнали взаємопов'язаність безпеки їхніх держав²⁵.

Загалом рішення в Кемп-Девіді свідчили про зусилля інституалізувати-тристороннє партнерство і зменшити ризики його розриву після зміни керівництва. Адже за лідерства Б. Обама,

²³ National Security Strategy. October 2022. Op. cit. P. 38.

²⁴ Readout of President Biden's Meeting with Republic of Korea President Yoon Suk Yeol. May 21, 2022. *The White House*. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/21/readout-of-president-bidens-meeting-with-republic-of-korea-president-yoon-suk-yeol/> (1. 10. 2025).

²⁵ Commitment to Consult. August 18, 2023. *The White House*. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2023/08/18/commitment-to-consult/> (01.10.2025).

Пак Кин Хе і Ш. Абе три країни тісно співпрацювали, щоб розширити обмін інформацією і поглибити співпрацю в галузі оборони. Однак після виборів президентів Д. Трампа і Мун Чже Іна їхня співпраця припинилась (Cha V., 2023).

Деякі українські вчені оцінили рішення, досягнуті в Кемп-Девіді, як формування нового регіонального блоку в складі США, Японії і Республіки Кореї. Проте в офіційних документах держав-учасниць ідеться про «тристороннє партнерство» з метою поєднати колективні зусилля, щоб підтримати «вільний і відкритий міжнародний порядок, заснований на правилах» у регіоні й поза ним²⁶. Двосторонні безпекові альянси США і Японії, США і Республіки Кореї базуються на різних умовах, які Кемп-Девідські угоди не змінили.

На другому саміті лідерів трьох держав у листопаді 2024 р. було оголошено про створення Тристороннього секретаріату, відповідального за координацію та виконання спільних зобов'язань. У Спільній заяві²⁷ повідомлялося про розширення тристороннього співробітництва в галузі безпеки, включно з успішним проведенням перших двох етапів тристоронніх навчань у різних сферах Freedom Edge і підписанням Меморандуму про співробітництво в рамках тристоронньої безпеки між оборонними органами. Як зазначив на саміті Дж. Байден, найбільш важливим завданням було збереження тристороннього партнерства під час президентства Д. Трампа.

Безпекові й оборонні зв'язки США і Австралії залишалися міцними. Вони передбачали щорічну ротацію морської піхоти США в порту Дарвін (згідно з угодою 2011 р.) і збільшення кількості ротацій літаків ВПС США; спільний розвиток військового потенціалу та спільні військові навчання «Талісман Сейбр» (Talisman Sabre). У 2023 р. у них взяли участь близько 30 000 військових з 13 держав.

Зміцненню двостороннього альянсу сприяло нове тристороннє партнерство у сфері безпеки AUKUS США, Австралії і Великої Британії, започатковане у вересні 2021 р. Воно спрямоване на поглиблення оборонної і технологічної інтеграції цих держав у широкому спектрі передових оборонних технологій і в критично важливих технологічних галузях для сприяння безпечному та стабільному «вільному і відкритому Індо-Тихоокеанському регіону».

Першою ініціативою тристороннього партнерства AUKUS була підтримка Австралії в отриманні атомних підводних човнів з ядерними двигунами та звичайним озброєнням і створення необхідної інфраструктури для їх обслуговування. 15 вересня 2021 р. три країни розпочали консультації з метою визначення оптимального шляху для цього без порушення міжнародних зобов'язань стосовно ядерного нерозповсюдження. У березні 2023 р. було оголошено, що три держави розроблять підводний човен SSN–AUKUS, заснований на британському проєкті наступного покоління, який охоплюватиме технології усіх трьох країн. Його експлуатуватимуть Австралія і Велика Британія. Для досягнення поставленої цілі було визначено поетапний план²⁸.

Партнерство AUKUS передбачало також розширення співпраці між Австралією, Великою Британією і США із широкого спектра передових оборонних технологій і в критично важливих галузях розвитку штучного інтелекту, кібернетичних можливостей і квантових обчислень (Corben T., 2021). 18 листопада 2024 р. департаменти оборони США, Австралії і Великої Британії оголосили про підписання угоди, спрямованої на посилення випробувань гіперзвукових літальних апаратів і прискорення впровадження пов'язаних із ними технологій.

²⁶ The Spirit of Camp David: Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States. August 18, 2023. Ministry of Foreign Affairs of Japan. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/100541826.pdf> (01.10.2025).

²⁷ Joint Statement of Japan, the Republic of Korea, and the United States. November 15, 2024. The White House. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/11/15/joint-statement-of-japan-the-republic-of-korea-and-the-united-states/> (01.10.2025).

²⁸ Joint Leaders Statement on AUKUS. Prime Minister of Australia, President of the United States of America, Prime Minister of the United Kingdom. 14 March 2023. Prime Minister of Australia. URL: <https://www.pm.gov.au/media/joint-leaders-statement-aukus> (01.10.2025).

Як у випадку з тристороннім партнерством США, Японії і Республіки Кореї, знаходимо помилкові оцінки українськими вченими партнерства AUKUS як «нового оборонного союзу» (Толстов С., 2021). Проте договірні союзи США з Великою Британією, США і Австралією базуються на різних умовах і тристороннє партнерство AUKUS нічого в них не змінило.

Відносини США і Філіппін суттєво погіршилися після перемоги на президентських виборах у 2016 р. Р. Дутерте, який заявив про наміри припинити військове співробітництво із США. Крім антиамериканських поглядів Р. Дутерте, його позиція обумовлювалася невизначеністю, чи поширювалась дія Взаємного договору про оборону 1951 р. на спірні території в Південно-Китайському морі. Хоч у 2019 р. держсекретар М. Помпео підтвердив відповідні зобов'язання США і заявив про готовність до перегляду й модернізації договору згідно з побажаннями уряду Філіппін, це не вплинуло на рішення Дутерте. 1 лютого 2020 р. він повідомив про розрив Угоди про відвідування американських військ (VFA) 1998 р., яка надавала право збройним силам США перебувати на території Філіппін, щоб проводити тренування й навчання. Її мали повністю анулювати в серпні 2021 р. У цьому разі, незважаючи на збереження двостороннього альянсу, основні механізми його реалізації були б ліквідовані. Завдання адміністрації Д. Байдена полягало в тому, щоб нормалізувати відносини з Філіппінами і не допустити розриву VFA. Цьому сприяла перемога на президентських виборах у травні 2022 р. Фердинанда Р. Маркоса. За його президентства відносини США і Філіппін суттєво покращились, а їхній альянс зміцнився.

На саміті Дж. Байдена і Ф.Маркоса у Вашингтоні в травні 2023 р. було окреслено програму двостороннього співробітництва. Після цього США і Філіппіни посилили взаємодію в Південно-Китайському морі до «історичного» рівня. Американські та філіппінські сили провели першу спільну місію з розвідки, спостереження й раннього попередження в цьому морі. З 2023 р. американська підтримка включала базовану у Філіппінах оперативну групу, об'єкти спірних морських об'єктів, стратегічне розгортання системи середньої дальності «Тайфун» у Північному Лусоні, передачу безпілотних систем для морської піхоти та безпілотних надводних кораблів²⁹.

Під час другого саміту в Білому домі 11 квітня 2024 р. Дж. Байден підтвердив, що Договір про взаємну оборону поширюється на збройні напади на філіппінські збройні сили, державні судна або літаки в Південно-Китайському морі. На саміті було оголошено нові ініціативи в різних сферах³⁰.

Наступного дня у Вашингтоні відбулася перша зустріч у форматі «3 + 3» за участю секретарів іноземних справ і оборони та радників президентів з національної безпеки, що відображало поглиблення співпраці між двома країнами із широкого кола питань. Хоч співробітництво у сферах безпеки й оборони залишалось основою альянсу, воно суттєво розширилось у напрямках сприяння інклюзивному економічному зростанню, інвестицій у критичну інфраструктуру, чисту енергетику й нові технології.

Як у випадку з іншими союзниками, США прагнули налагодити багатостороннє співробітництво за участю Філіппін. 7 квітня 2024 р. відбулися перші спільні військові навчання (Maritime Cooperative Activity, MCA) США, Філіппін, Японії і Австралії у винятковій економічній зоні Філіппін. Вони мали посилити взаємодію між доктринами, тактиками, техніками та процедурами чотирьох держав у галузі оборони та збройних сил. У Спільній заяві сторін йшлося про спільну підтримку свободи навігації і польотів, поваги до морських прав згідно з Конвенцією ООН про закон на морі 1982 р. (UNCLOS). Було підтверджено їхню позицію щодо

²⁹ U.S. Marines to Stage Equipment at Subic Bay under New Prepositioning Plan. March 17, 2025. *USNI News*. URL: <https://news.usni.org/2025/03/17/u-s-marines-to-stage-equipment-at-subic-bay-under-new-prepositioning-plan> (01.10.2025).

³⁰ Readout of President Biden's Meeting with Philippine President Ferdinand Marcos Jr. April 11, 2024. *The White House*. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/04/11/readout-of-president-bidens-meeting-with-philippine-president-ferdinand-marcos-jr-2/> (01.10.2025).

рішення Арбітражного суду з питань Південно-Китайського моря 2016 р. (стосовно позову Філіппін проти КНР) як остаточного і юридично зобов'язуючого³¹.

11 квітня 2024 р. у Вашингтоні відбувся перший тристоронній саміт президентів Дж. Байдена, Ф. Маркоса і прем'єр-міністра Ф. Кішіди, на якому було оголошено про започаткування нового тристороннього діалогу для посилення координації і колективної відповіді на морях. Лідери трьох держав взяли зобов'язання поглиблювати співпрацю в різних секторах, включно з морською безпекою і будівництвом Лусонського економічного коридору³².

10 грудня 2024 р. в Токіо відбувся перший Морський діалог США, Японії і Філіппін з метою обговорення регіональних проблем на морях, посилення координації і колективних дій у зв'язку з небезпечною і незаконною поведінкою КНР у Південно-Китайському морі, включно з неодноразовим блокуванням і переслідуванням філіппінських суден у винятковій економічній зоні Філіппін³³.

Під час усіх двосторонніх і багатосторонніх заходів представники американського уряду заявляли, що ситуація в Південно-Китайському та Східно-Китайському морях і захист регіонального міжнародного порядку, заснованого на правилах, залишалася його пріоритетом.

На співробітництво США з Таїландом негативний вплив мав військовий переворот у цій державі 2014 року. За адміністрації Д. Трампа двосторонні відносини було загалом нормалізовано. Цьому сприяло проведення парламентських виборів весною 2019 р., хоч суттєвий вплив військових на владу залишився.

У липні 2022 р. США і Таїланд підписали Комюніке про стратегічний альянс і партнерство, яке стало одним з основоположних документів їхнього оборонного союзу, як і Манільський пакт 1954 р., Комюніке Раск-Танат 1962 р. і Заява про спільне бачення оборонного альянсу 2020 р.³⁴ У ньому підтверджувалося спільне бачення «вільного, відкритого, інклюзивного і стійкого» Індійсько-Тихоокеанського регіону, зазначалося прагнення зміцнити й поглибити «стратегічний союз і партнерство», декларувався намір здійснювати щорічний Стратегічний і оборонний діалог («2 + 2») на високому рівні з широкого кола питань, а саме щодо співпраці в галузі торгівлі та інвестицій, оборони й безпеки, демократії та прав людини, гуманітарної допомоги, регіональної стабільності, дій у сфері зміни клімату, стійкості ланцюгів постачання, інфраструктури, комунікаційної зв'язності, освіти і культурних обмінів³⁵. Перший такий діалог відбувся у травні 2022 р., другий – у лютому 2024 р. Проте різні оцінки політики КНР в Південно-Китайському морі та різні погляди на роль військових у державному управлінні зменшували цінність Таїланду як регіонального союзника США.

Крім договірних союзників, у стратегічних документах адміністрації Байдена зазначалася важливість відносин США з провідними регіональними партнерами, включно з Індією, Індонезією, Малайзією, Монголією, Новою Зеландією, Сингапуром, Тайванем, В'єтнамом і Тихоокеанськими островами, а також підтримки «сильної і незалежної» АСЕАН, її центральної ролі та зусиль знайти стійкі рішення найбільш складним регіональним проблемам³⁶. У Стратегії націо-

³¹ Joint Statement: Australia – Japan – Philippines – United States Maritime Cooperative Activity. April 5, 2024. U. S. Department of War. URL: <https://www.war.gov/News/Releases/Release/Article/3733095/joint-statement-australia-japan-philippines-united-states-maritime-cooperative/> (01.10.2025).

³² Fact Sheet: Celebrating the Strength of the U.S.-Philippines Alliance. April 11, 2024. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2024/04/11/fact-sheet-celebrating-the-strength-of-the-u-s-philippines-alliance/> (01.10.2025).

³³ The Inaugural United States-Japan-Philippines Trilateral Maritime Dialogue. Media Note. Department of State. Office of the Spokesperson. December 10, 2024. URL: <https://www.state.gov/the-inaugural-united-states-japan-philippines-trilateral-maritime-dialogue/> (01.10.2025).

³⁴ U.S. Relations with Thailand. Bilateral Relations Fact Sheet. Bureau of East Asian and Pacific Affairs. July 19, 2024. URL: <https://2021-2025.state.gov/u-s-relations-with-thailand/> (01.10.2025).

³⁵ United States-Thailand Communiqué on Strategic Alliance and Partnership. Media Note. July 10, 2022. U.S. Embassy & Consulate in Thailand. URL: <https://th.usembassy.gov/united-states-thailand-communicue-on-strategic-alliance-and-partnership/> (01.10.2025).

³⁶ Indo-Pacific Strategy of the United States. Op. cit. P. 9.

нальної безпеки зазначалося, що США та Індія, яка є найбільшою у світі демократією і основним оборонним партнером, разом працюватимуть на двосторонньому й багатосторонньому рівнях для підтримки спільного бачення «вільного і відкритого Індійсько-Тихоокеанського регіону»³⁷.

У сфері безпеки продовжилися багатосторонні стратегічні консультації США, Японії, Австралії та Індії у рамках Чотиристороннього безпекового діалогу, так званої Четвірки (Quad). Це неофіційне партнерство без секретаріату чи штаб-квартири, об'єднане спільним баченням безпеки в Індійсько-Тихоокеанському регіоні. Чотиристоронній діалог, започаткований на нетривалий період у 2007 р., було відновлено в листопаді 2017 р., після чого він став щорічним. Консультації були зосереджені на підтримці регіонального порядку, заснованого на правилах, координації зусиль країн-учасниць у сферах морської безпеки, протидії тероризму, пошуку шляхів співпраці з питань спільних інтересів в ІТР.

Як зазначалось у Стратегії національної безпеки, «Четвірка» продемонструвала здатність виконувати регіональні завдання, включно з протидією COVID-19 і кліматичним змінам, поглиблювала партнерство в галузі кібербезпеки, просуvalа високі стандарти інфраструктури й безпеки в галузі охорони здоров'я³⁸. Крім того, з 2020 р. всі держави «Четвірки» брали участь у військових навчаннях Малабар (відбуваються з 1992 р., з 2002 р. – щорічно) з метою посилення взаємодії між військово-морськими силами.

Адміністрація Дж. Байдена продовжила стратегічні консультації у рамках «Четвірки» і підняла їх до рівня самітів лідерів. У 2021–2024 рр. відбулося шість таких самітів. На саміті 2022 р. в Токіо було запропоновано нову морську ініціативу – Індійсько-Тихоокеанське партнерство з питань обізнаності про морський простір (IPMDA) з метою спільного контролю вод біля своїх берегів шляхом отримання інтегрованої картини морського простору майже в режимі реального часу. Крім цього, було визначено плани співробітництва в шести напрямках – з питань реагування на COVID-19 та глобальної безпеки в галузі охорони здоров'я, клімату, критично важливих і нових технологій, кібербезпеки, космосу й інфраструктури. Оголошено програму стипендій (Quad Fellowship) для навчання в американських університетах 100 американських, австралійських, індійських і японських студентів-бакалаврів у сферах науки, технологій, інженерії і математики (STEM)³⁹.

Подібно до інших президентів – представників Демократичної партії, Дж. Байден прагнув підкріпити угоди у сфері безпеки економічною стратегією для регіону. Спочатку існували розрахунки, що за його адміністрації США приєднаються до багатосторонньої торговельної угоди Всеосяжна та прогресивна угода про Транстихоокеанське партнерство (СРТПР), яка зберегла основні положення Угоди про Тихоокеанське партнерство (ТТП, 2016), ініційованої адміністрацією Б. Обами. Натомість адміністрація Дж. Байдена ініціювала створення Індійсько-Тихоокеанської економічної структури для процвітання (ІПЕФ, англ. IPEF)⁴⁰. На відміну від ТТП, це не всебічна угода про вільну торгівлю. Натомість вона спрямована на встановлення «високостандартних зобов'язань» у чотирьох сферах для поглиблення економічного співробітництва: пов'язана економіка (окремі торговельні питання); стійка економіка (мережі постачання); чиста економіка (чиста енергетика, декарбонізація); справедлива економіка (податки, антикорупційні питання). Унаслідок гнучкого характеру ІПЕФ держави-учасниці не зобов'язані приєднуватися до всіх чотирьох її основ. ІПЕФ було офіційно започатковано у травні 2022 р. за участю 14 держав (США, Австралія, Бруней, В'єтнам, Індія, Індонезія, Малайзія, Нова Зелан-

³⁷ National Security Strategy. October, 2022. Op. cit. P. 37.

³⁸ Ibidem. P. 17.

³⁹ Fact Sheet: Quad Leaders' Tokyo Summit 2022. May 23, 2022. *The White House*. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/23/fact-sheet-quad-leaders-tokyo-summit-2022/> (01.10.2025).

⁴⁰ Fact Sheet: In Asia, President Biden and a Dozen Indo-Pacific Partners Launch the Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity. May 23, 2022. *The White House*. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/23/fact-sheet-in-asia-president-biden-and-a-dozen-indo-pacific-partners-launch-the-indo-pacific-economic-framework-for-prosperity/> (01.10.2025).

дія, Республіка Корея, Сингапур, Таїланд, Філіппіни, Фіджі, Японія). До червня 2024 р. були підписані угоди в усіх сферах, крім торгівлі.

Деякі експерти висловлювали сумніви щодо ефективності нових підходів, запропонованих ППЕФ. На той час в ІТР вже існували дві багатосторонні угоди на основі принципів вільної торгівлі – Всеосяжна і прогресивна угода про Транстихоокеанське партнерство (СРТТР) за участю 11 держав (2018 р.) і Регіональне всебічне економічне партнерство (RCEP) за участю 14 регіональних держав (2020 р.), у яких США не брали участь. Консолідація ними регіональних мереж постачання через спільні правила могла негативно вплинути на конкурентоспроможність американських експортерів (Cimino-Isaacs C. D., 2024).

У сфері розвитку Дж. Байден виступив на саміті G7 у червні 2021 р. із глобальною ініціативою «Побудувати кращий світ» (B3W), яка передбачала партнерство провідних демократичних країн, спрямоване на розвиток інфраструктури в державах, що розвиваються, та орієнтоване на цінності, високі стандарти і прозорість. Вона розглядалась у рамках стратегічної конкуренції з КНР, яка реалізовувала глобальний проєкт «Пояс і шлях».

У червні 2022 р. цю ініціативу було оновлено й перейменовано на Партнерство з питань глобальної інфраструктури та інвестицій (PGII/PGI). Визначено плани інвестицій на суму 600 млрд дол. (Savoy C. M., 2022). У 2024 р. ключові проєкти передбачали три економічні коридори (включно з Лусонським економічним коридором у Філіппінах) та ініціативи на рівні регіонів і окремих країн, зокрема Партнерства з питань справедливої енергетичної трансформації (JETP) для В'єтнаму й Індонезії.

Інвестування в інфраструктуру мало відбуватися на основі принципів Мережі блакитних крапок (Blue Dot Network) – багатосторонньої ініціативи й першої глобальної структури добровільної сертифікації інфраструктурних проєктів для залучення приватного капіталу в економіки, які розвиваються. Її започаткували у 2019 р. США, Японія, Австралія з початковим капіталом 60 млрд дол. У 2023–2024 рр. до неї приєдналися Велика Британія, Іспанія і Швейцарія. У квітні 2024 р. ці держави спільно оголосили про створення Blue Dot Network зі штаб-квартирою в Парижі в Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Створено Секретаріат для нагляду над процесом сертифікації (у рамках ОЕСР), щоб забезпечити високу якість і високі стандарти проєктів. У 2024 р. розпочалася сертифікація проєктів незалежними структурами.

Таким чином, адміністрація Байдена розробила інтегровану регіональну стратегію в рамках концепції «вільного і відкритого Індійсько-Тихоокеанського регіону», успадкованої в адміністрації Д. Трампа. У ній уперше порівняно з попередніми адміністраціями визначалося завдання «стримування агресії» КНР. Акцентувалась важливість зміцнення договірних союзів, створення багатосторонніх партнерств із союзниками та застосування інтегрованого підходу в різних сферах. У процесі реалізації цієї стратегії США поглибили співробітництво з Японією і Австралією, вирішили нагальні проблеми у відносинах з Республікою Корея, відновили високий рівень співробітництва з Філіппінами, підписали новий стратегічний документ про цілі союзу з Таїландом.

На продовження політики адміністрацій Б. Обама було інституалізовано тристороннє співробітництво з Японією і Республікою Кореєю. Крім цього, було започатковано тристоронні партнерства США, Великої Британії, Австралії (AUKUS) та США, Японії, Філіппін, а також чотиристороннє співробітництво США, Японії, Філіппін, Австралії. США продовжили Чотиристоронній безпековий діалог (Quad), відновлений адміністрацією Д. Трампа, який досяг рівня самітів. Загалом адміністрація Дж. Байдена досягла найбільшого прогресу порівняно з попередніми у створенні та розвитку багатосторонніх партнерств із союзниками.

Подібно до інших демократичних адміністрацій, адміністрація Дж. Байдена приділяла значну увагу залученню США в регіон на невійськовій основі. Цьому слугував розвиток співробітництва у сфері нетрадиційної безпеки та нові багатосторонні ініціативи у сферах економіки

й торгівлі (Індійсько-Тихоокеанська економічна структура для процвітання, IPEF) та допомоги розвитку (Партнерство з питань глобальної інфраструктури та інвестицій, PGII/PGI).

Кожен із напрямів регіональної політики США в ІТР за адміністрації Дж. Байдена, висвітлений у цій статті, може бути предметом окремого дослідження, а також перспективи їхнього розвитку за другої адміністрації Д. Трампа. Окремого дослідження потребує політика США стосовно острівних Тихоокеанських держав, роль яких у регіональних стратегіях США суттєво зросла, та питання про залучення європейських держав у Тихоокеанську стратегію США.

Список літератури

Городня Н., 2024. Зовнішньополітичний курс США у Східній Азії у 2001–2017 рр.: концептуальні засади, стратегічні пріоритети, механізми реалізації. В: Ткаченко В. (ред.). *Historia localis. Historia globalis. Студії на пошану Андрія Кудряченка*. Київ. 373–391.

Городня Н., 2021. Політика США щодо Китаю за адміністрації Д. Трампа. *Американська історія і політика*. № 11. 46–56.

Городня Н., 2022. Трансформація американсько-тайського альянсу у постбіполярний період. *Американська історія і політика*. № 13. 42–63.

Потехін О., 2023. Клименко Ю. *Геополітика проти безпеки: союзницьке стримування агресії в Європі ХХ – початку ХХІ ст.* Київ.

Толстов С., 2021. Потехін О. Подія вересня 2021: Створення оборонного союзу AUKUS. *ДВ «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України»*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://surl.li/walinz> [01.10.2025].

Cha V., 2023. Johnstone Ch. B., Kim E., Szechenyi N. The Camp Davis U.S.-Japan-Korea Trilateral Summit: an Exchange among CSIS Japan and Korea Chairs. August 23, 2023. *Center for Strategic and International Studies*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.csis.org/analysis/camp-david-us-japan-korea-trilateral-summit-exchange-among-csis-japan-and-korea-chairs> [01.10.2025].

Cimino-Isaacs C. D., 2024. Kitamura K. H., Manyin M. E. Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF). July 22, 2024. *Congressional Research Service*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12373> [01.10.2025].

Corben T., 2021. Townshend A., Patton S. What is the AUKUS Partnership? 16 September 2021. *United States Studies Center*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://surl.li/iasbwg> [01.10.2025].

Cruz De Castro R., 2022. The Philippines-U.S. Alliance and 21st Century. U.S. Grand Strategy in the Indo-Pacific Region: from the Obama Administration to the Biden Administration. *Defence Studies*. Vol. 22 (3). 414–432.

Savoy C. M., 2022. McKeown Sh. Future Considerations for the Partnership on Global Infrastructure and Investment. June 29, 2022. *Center for Strategic and International Studies*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.csis.org/analysis/future-considerations-partnership-global-infrastructure-and-investment> [01.10.2025].

Shin M., 2023. Yoon and Biden Announce “Washington Declaration” to Lock in Nuclear Deterrent. April 27, 2023. *The Diplomat*. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://thediplomat.com/2023/04/yoon-and-biden-announce-washington-declaration-to-lock-in-nuclear-deterrent/> [01.10.2025].

Nataliya Gorodnia

INDO-PACIFIC IN THE BIDEN’S ADMINISTRATION STRATEGY AND POLICY

This paper discusses the place of Indo-Pacific in the strategic documents of Biden’s administration, and implementation of its regional strategy with a focus on the development of U.S. bilateral and multilateral cooperation with treaty allies. It also identifies continuity and differences in its regional policy, compared to the previous administrations of D. Trump and B. Obama.

This is an empirical study, based on a critical analysis of historical sources, that employs the research methods of content analysis of strategic and diplomatic documents, and comparative analysis of U.S. regional strategy and policy under the administrations of Joe Biden, D. Trump and B. Obama.

The research revealed that Biden’s administration developed an integrated regional strategy and a concept of “integrated deterrence of aggression” by China, Russia, and other states within the framework of a “free and open Indo-Pacific”, inherited from Trump administration. It emphasized the importance of reinforcing treaty alliances

and developing multilateral partnerships with the U.S. allies. While implementing this strategy, the United States deepened cooperation with Japan and Australia, resolved the most pressing problems in relations with the Republic of Korea, restored a high level of cooperation with the Philippines, and signed a new strategic document on the goals of the alliance with Thailand. Biden's administration achieved the most progress, compared to previous ones, in creating and developing multilateral partnerships involving the U.S. allies. Following the policy of Obama administrations, trilateral cooperation with Japan and the Republic of Korea was institutionalized. In addition, the trilateral partnerships of the United States, the United Kingdom, Australia (AUKUS) and the United States, Japan, and the Philippines were launched, as well as the quadrilateral cooperation of the United States, Japan, the Philippines, and Australia. The U.S. continued the Quadrilateral Security Dialogue (Quad), resumed by the Trump administration; it was elevated to the level of summits. Like other Democratic administrations, it emphasized importance of multilateral economic U.S. involvement in the region. New approaches to regional economic cooperation were proposed through the Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF) and the Global Infrastructure and Investment Partnership initiatives.

Key words: Biden administration, multilateral partnerships, U.S. treaty allies, foreign policy, foreign policy strategy, Indo-Pacific, United States.

References

- Gorodnia N., 2024. Zovnishniopolitychnyi kurs SShA u Shidnii Azii v 2001–2017 rr.: kontseptualni zasady, strategichni priorityty, mehanizmy realizatsii [Foreign Policy Course in East Asia 2001–2017: Concepts, Strategic Priorities, and Mechanisms of Implementation]. In V. Tkachenko (Ed.) *Historia localis. Historia globalis: Studii na poshanu Andriia Kudriachenka*. Kyiv. 373–391. (In Ukrainian).
- Gorodnia N., 2021. Polityka SShA shchodo Kytaju za administratsii D. Trampa [U.S. Policy toward China under the Administration of Donald Trump]. *Amerykanska istorija i polityka*. 11, 46–56. (In Ukrainian).
- Gorodnia N., 2022. Transformatsija amerykansko-taiskogo alijansy u post-bipoliarnyi period [Transformation of the U.S.-Thai Alliance in the Post Cold War Era]. *Amerykanska istorija i polityka*, 13, 42–63. (In Ukrainian).
- Potiekhin O., 2023. Klymenko Yu., *Geopolityka proty bezpeky: sojuznyts'ke strymuvannia agresii v Yevropi XX – pochatku XXI st. [Geopolitics versus Security: Allied Deterrence of Aggression in Europe in the 20th – at the Beginning of the 21st Centuries]*. Kyiv. (In Ukrainian).
- Tolstov S., 2021. Potiekhin O. Podija veresnia: stvorennia oboronnogo sojuzu AUKUS [Event of September 2021: Establishment of the Defense Alliance AUKUS]. *The Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine*. [Online]: Available from: <https://surl.li/walinz> [Accessed: 01.10.2025]. (In Ukrainian).
- Cha V., 2023. Johnstone Ch. B., Kim E., Szechenyi N. The Camp Davis U.S.-Japan-Korea Trilateral Summit: an Exchange among CSIS Japan and Korea Chairs. August 23. *Center for Strategic and International Studies*. [Online]: Available from: <https://www.csis.org/analysis/camp-david-us-japan-korea-trilateral-summit-exchange-among-csis-japan-and-korea-chairs> [Accessed: 01.10.2025]. (In English).
- Cimino-Isaacs C. D., 2024. Kitamura K. H., Manyin M. E. Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF). July 22. *Congressional Research Service*. [Online]: Available from: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12373> [Accessed: 01.10.2025]. (In English).
- Corben T., 2021. Townshend A., Patton S. What is the AUKUS Partnership? September 16. *United States Studies Center*. [Online]: Available from: <https://surl.li/iasbwg> [Accessed: 01.10.2025]. (In English).
- Cruz De Castro R., 2022. The Philippines–U.S. Alliance and 21st Century. U.S. Grand Strategy in the Indo-Pacific Region: from the Obama Administration to the Biden Administration. *Defence Studies*. 22 (3). 414–432. (In English).
- Savoy C. M., 2022. McKeown Sh. Future Considerations for the Partnership on Global Infrastructure and Investment. June 29. *Center for Strategic and International Studies*. [Online]: Available from: <https://www.csis.org/analysis/future-considerations-partnership-global-infrastructure-and-investment> [Accessed: 01.10.2025]. (In English).
- Shin M. Yoon and Biden Announce “Washington Declaration” to Lock in Nuclear Deterrent. April 27, 2023. *The Diplomat*. [Online]: Available from: <https://thediplomat.com/2023/04/yoon-and-biden-announce-washington-declaration-to-lock-in-nuclear-deterrent/> [Accessed: 01.10.2025]. (In English).

Дата надходження статті: 29.09.2025

Дата прийняття статті: 22.10.2025

Опубліковано: 10.12.2025